

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової роботи

Зеновій-Михайло ЗАДОРЖНИЙ

ПРОГРАМА

**фахового вступного випробування
зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»
ступінь вищої освіти - доктор філософії**

Затверджено рішенням ПК ЗУНУ
протокол №2 від 22.02.2023 р.

Тернопіль – 2023

Заслухано на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин
протокол №5 від 14.12. 2022 р.

Завідувач кафедри міжнародних
економічних відносин, д.е.н., професор

A handwritten signature in blue ink, consisting of a stylized initial 'R' followed by a series of loops and a long horizontal stroke.

Роман ЗВАРИЧ

Загальні відомості

Програма складена відповідно до освітньо-професійної програми (ОПП) спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини, галузі знань 29 Міжнародні відносини та передбачає комплексну оцінку рівня професійних знань, умінь та навичок вступників.

Мета фахового вступного випробування полягає у з'ясуванні рівня теоретичних знань та практичних умінь і навичок, необхідних для опанування обов'язкових і вибіркових дисциплін за програмою підготовки фахівця третього рівня вищої освіти – доктора філософії, спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини».

Вступник повинен володіти такими компетентностями:

- приймати обґрунтовані рішення щодо налагодження міжнародних економічних відносин на всіх рівнях їх реалізації;
- розробляти та аналізувати моделі розвитку національних економік і визначати їхню роль у сучасній світогосподарській системі;
- визначати й оцінювати прояви економічного глобалізму, виклики та дисбаланси глобального розвитку та їх вплив на міжнародні економічні відносини;
- оцінювати масштаби діяльності глобальних фірм та їхні позиції на світових ринках;
- застосовувати кумулятивні знання, науково-технологічні досягнення, інформаційні технології для осягнення сутності феномену нової економіки, виявлення закономірностей та тенденцій новітнього розвитку світового господарства;
- застосовувати принципи соціальної відповідальності в діяльності суб'єктів міжнародних економічних відносин і аналізі їхнього впливу на економічний розвиток країн;
- аналізувати й оцінювати геоекономічні стратегії країн з позиції національних економічних інтересів;
- прогнозувати тенденції розвитку міжнародних ринків з урахуванням кон'юнктурних змін;
- здійснювати дослідження та/або інновації у сфері міжнародних економічних відносин
- застосовувати кумулятивні знання, наукові досягнення, інформаційні технології при здійсненні досліджень у сфері міжнародних економічних відносин.

Фахове вступне випробування складається з двох етапів:

1-ий етап – співбесіда з членами фахової атестаційної комісії для визначення рівня знань, з'ясування професійних компетенцій у межах програми підготовки з такого комплексу дисциплін, що визначені освітньо-професійною програмою підготовки магістра за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини», галузі знань «Міжнародні відносини»:

- Міжнародні економічні відносини.
- Цифрова глобальна економіка.
- Міжнародний бізнес.
- Міжнародний маркетинг.
- Міжнародне співробітництво.

2-й етап – письмове розв'язання комплексної розрахунково-аналітичної задачі, що дозволяє перевірити сформованість відповідних умінь та навичок з однієї з дисциплін, що визначені в освітньо-професійній програмі підготовки магістра за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини».

МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

Програма дисципліни

Тема 1. Міжнародні економічні відносини в системі світового господарства

Основні економічні закони і принципи розвитку МЕВ та світового господарства. Еволюція розвитку МЕВ. Передумови розвитку МЕВ як структурного елементу світового господарства. Форми МЕВ. Середовище дії системи МЕВ.

Тема 2. Теорії міжнародної торгівлі

Меркантилістська теорія. Теорія абсолютних переваг А. Сміта. Політика «лесе-фер». Альтернативні витрати і альтернативна ціна. Теорія порівняльних (відносних) переваг Д. Рікардо. Теорія розміру країн. Теорія конкурентних переваг Майкла Портера. «Нова теорія торгівлі» Пола Кругмана.

Тема 3. Міжнародні торговельні відносини

Міжнародна торгівля як основна форма МЕВ, її структура та динаміка розвитку. Еволюція форм ринку. Сучасні особливості розвитку міжнародної торгівлі. Основні показники міжнародної торгівлі. Ціноутворення на світовому ринку. Види і форми міжнародної торгівлі. Регулювання міжнародних торговельних відносин. Система міжнародних послуг. Світовий ринок послуг. Регулювання міжнародної торгівлі послугами.

Тема 4. Міжнародний рух капіталу

Міжнародний рух капіталу: сутність та причини. Передумови розвитку міжнародного руху капіталу. Основні форми та цілі вивозу капіталу закордон. Сутність міжнародного кредиту, його види, принципи, функції, суб'єкти та форми. Єврокредит. Міжнародна інвестиційна діяльність. Переваги і недоліки спільного підприємництва. Світовий фінансовий ринок та його структура.

Тема 5. Світова валютна система і валютні відносини

Поняття світової валютної системи. Міжнародні валютні відносини. Еволюція світової валютної системи. Система «золотого стандарту». Генуезька валютна система. Бреттон-Вудська валютна система. Ямайська валютна система. Європейська валютна система. Валютний курс, його види. Валютна політика і її завдання.

Тема 6. Міжнародні розрахунки

Сутність міжнародних розрахунків. Валютні умови міжнародних розрахунків. Види платежу. Форми розрахунку. Засоби розрахунку.

Тема 7. Міжнародна міграція робочої сили

Сутність і особливості міжнародної міграції робочої сили. Етапи розвитку міжнародної міграції робочої сили. Сутність, структура та основні риси світового ринку праці. Основні види і центри міжнародної міграції робочої сили. Рівні й органи регулювання міжнародної міграції робочої сили. Соціально-економічні наслідки міжнародної міграції робочої сили для країн-імпортерів та країн-експортерів. Міграційна політика України.

Тема 8. Міжнародні науково-технічні зв'язки

Світовий ринок технологій: суть і структура. Передумови розвитку міжнародного обміну технологіями. Форми міжнародних некомерційних науково-технічних зв'язків. Міжнародне спільне проведення науково-технічних досліджень. Форми науково-технічного співробітництва. Міжнародні комерційні науково-технічні зв'язки.

Тема 9. Глобалізація та глобальні проблеми людства

Сутність та основні ознаки процесу глобалізації сучасного світового господарства. Причини формування глобалізаційних процесів. Наслідки глобалізації. Антиглобалізм. Класифікація глобальних проблем людства.

Тема 10. Міжнародні корпорації у світовому господарстві

Причини виникнення ТНК. Етапи еволюції транснаціональної діяльності корпорацій. Типи ТНК. ТНК як агент глобалізації світової економіки. Транснаціоналізація.

Тема 11. Міжнародні економічні організації (МЕО) у багатосторонньому співробітництві і регулюванні МЕВ

Роль МЕО в системі МЕВ. Етапи розвитку міжнародних економічних організацій. Головні функції, принципи і методи діяльності МЕО. Сучасна система МЕО, їх класифікація.

Тема 12. Міжнародна економічна інтеграція

Сутність міжнародної економічної інтеграції, її характеристики, цілі, учасники й організатори. Рівні розвитку інтеграції. Передумови інтеграції країн. Етапи створення Європейського Союзу. Північноамериканська економічна інтеграція. Особливості економічної інтеграції країн Латинської Америки. Спільний ринок країн Південного конусу. Особливості розвитку економічної інтеграції в країнах Азії. Інтеграційні об'єднання Африки.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Міжнародні економічні відносини: навчальний наочний посібник для студентів першого (бакалаврського) рівня спеціальності 073 «Менеджмент» освітньої програми «Менеджмент і бізнесадміністрування» / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: В.В. Дергачова, К.О. Кузнецова, І.М. Манаєнко, В.А. Мельникова, О.С. Ченуша – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 340 с.
2. Світове господарство і міжнародні економічні відносини [Електронний ресурс] : навчальний посібник / С. В. Бестужева, В. А. Вовк, В. О. Козуб та ін. ; за заг. ред. д-ра екон. наук, професора Т. В. Шталь. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 239 с.
3. Міжнародні економічні відносини: навчальний посібник [Електронний ресурс]. Частина 1 / А.О. Задоя, А.С. Магдич, О.А. Задоя. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2021. 142 с.
4. Міжнародна економіка : навчально-методичний посібник / О. М. Кібік, К. С. Нестерова, Ю. В. Хаймінова. Одеса : НУ "ОЮА", 2020. 85 с.
5. Козуб В. О. Особливості еволюційного розвитку бізнес-моделей міжнародних компаній / В. О.Козуб, Л. О. Чернишова, І. М. Пліш // Проблеми економіки. 2019. № 1 С. 12–19.
6. Босак А.О. Міжнародна економіка та міжнародні економічні відносини: навч. посіб. Нац. ун-т «Львів. Політехніка». 3-тє вид. Львів: Міські інформаційні системи, 2021. 354 с.
7. Міжнародні економічні відносини: практикум [Електронний ресурс] : навч. посіб. / В.В. Дергачова, О. М. Згуровський, І.М. Манаєнко; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 80 с.
8. Міжнародні економічні відносини: практикум/ О.І Шнирков, А.С. Філіпенко, Р.О. Заблоцька, Н.В. Резнікова та ін. за ред. О.І Шниркова. К.: 2018. 321 с.
9. Міжнародні економічні відносини : навчальний посібник / І. В. Амеліна, Т. Л. Попова, С. В. Владимиров. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 255 с
10. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / Боярчук, А. І.; Огородник, Р. П.; Плющик, І. А.; Антофій, Н. М.; Федорова, Н. Є. Херсон : СТАР, 2018. 373 с.
11. Міжнародні економічні відносини: наоч. навч.-метод. посіб. / Рибчук, А. В.; Антофій, Н. М.; Герман, Л. Т.; Івашук, І. О. та ін. Укр.-англомов. вид. 2-е, перероб., допов. та розшир. Херсон : Гельветика, 2018. 391 с
12. Міжнародні економічні відносини: Бакалаврський курс : навч. посіб. / редкол.: д-р екон. наук, проф. І. М. Посохов [та ін.]. / Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т», Навч.-наук.

- ін-т економіки, менеджменту і міжнар. бізнесу, Каф. менеджменту інновац. підприємництва та міжнар. екон. відносин. Харків : Вид-во Іванченка І. С., Ч. 1 2018. 605 с.
13. Міжнародні економічні відносини : конспект лекцій / Шнирков О. І., Заблоцька Р. О. ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т міжнар. відносин. 5-те вид. - Дніпро : Баланс-Клуб, 2018. 285 с.
 14. Міжнародна торговельна діяльність: підручник/ В.В. Рокоча, В.Г. Алькема, В.І. Терехов, Б.М. Одягайло [та ін.]; наук. ред. В.В. Рокоча. - К.: Університет економіки та права «КРОК», 2018. 698 с.
 15. Міжнародна торгівля: підручник / За ред. Ю.Г. Козака. ЦУЛ, 2019. 510 с.
 16. Четверта промислова революція: зміна напрямів міжнародних інвестиційних потоків: моногр. / за наук. ред. д.е.н., проф. А.І. Крисоватого та д.е.н., проф. О.М. Сохацької. Тернопіль: Осадца Ю.В., 2018. 478 с.
 17. Зварич Р. Є. Геоекономічні детермінанти альтерглобалізації: монографія. Тернопіль: ВПЦ «Економічна думка ТНЕУ», 2018. 376 с.
 18. Зварич Р. Є. Глобальні тренди нерівності доходів населення. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2018. Вип. 1 (63). С. 21–27.
 19. Oppermann T., Steinbeck W., Melzer M., Petersmann E.-U. Reforming the international economic order. Duncker & Humblot, 2020. 264 p.
 20. Вербицька Г. Л. Особливості міжнародних економічних відносин України та ЄС // *Економічний простір : збірник наукових праць / Придніпровська державна академія будівництва та архітектури*. 2019. № 141. С. 65–75.
 21. Шнирков О.І., Заблоцька Р.О. Міжнародні економічні відносини: конспект лекцій. Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т міжнар. відносин. 5-те вид. Дніпро: Баланс-Клуб, 2018. 285 с.
 22. Боярчук А.І. Міжнародні економічні відносини: навч. посіб. Херсон: СТАР, 2018. 373 с.
 23. Світова економіка: підручник / за ред. О.І. Шниркова, В.А. Мазуренка, О.І. Рогача. Київ: Київський університет, 2018. 616 с.
 24. Goldberg P. The future of trade: Policy can play a role in shaping the future of the ailing multilateral trade system. *Finance & Development*. 2019. Vol.56. p 2.
 25. Зварич Р. Є. Асиметрія розвитку глобальної економіки. *Бізнес-навігатор*. 2018. Вип. 1-1 (44). С. 32–36.
 26. Зварич Р. Є. Детермінанти економічного зростання країн, що розвиваються. *Журнал європейської економіки*. 2018. Том 17, № 1 (64). С. 19–33.
 27. Міжнародна економіка: підруч. / С.О. Гуткевич, М.Д.Корінько, Ю.М.Сафонов. - 3-е вид., перероблене та доповнене. Вид-во «Діса Плюс», 2021. 428 с.
 28. Філіпенко А.С. Міжнародні економічні відносини: історія, теорія, політика: підручник. Київ: Либідь, 2019. 958 с.
 29. Національні економіки у глобальному світі: монографія / за ред. доктора економічних наук, професора А.О. Задої. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2021. 299 с.
 30. Annual Report 2021. World Trade Organization. 2021. URL: https://www.wto.org/english/res_e/booksp_e/anrep_e/anrep21_chap1_e.pdf.
 31. Failed Globalisation: Inequality, Money, and the Renaissance of the State / Heiner Flassbeck, Paul Steinhardt. World Scientific, 2020. 320 p.
 32. Democracy Index 2021. Economist Intelligence Unit. 2021. URL: <https://www.eiu.com/n/campaigns/democracy-index-2021/>.
 33. Competition, Innovation and Trade / Larry D Qiu. World Scientific Studies in International Economics, 2020. 392 p.
 34. Ease of Doing Business Index. The World Bank Group. 2022. URL: <https://tradingeconomics.com/ukraine/ease-of-doing-business>.
 35. Economics of G20 / John Whalley. A World Scientific Reference (In 2 Volumes), 2020. 492 p.
 36. FDI Statistics. The UNCTAD. 2022. URL: <https://hbs.unctad.org/foreign-direct-investment/>.
 37. World Trade Report 2021. The World Trade Organization (WTO). 212 p. URL: https://www.wto.org/english/res_e/booksp_e/wtr21_e/00_wtr21_e.pdf.

38. Global Competitiveness Index. World Economic Forum. 2018. URL: <http://reports.weforum.org/global-competitiveness-report-2015-2016/economies/#economy=UKR>.
39. Global Economic Prospects, June 2022. World Bank Group. 2022. URL: <https://www.worldbank.org/en/publication/global-economic-prospects>.

ЦИФРОВА ГЛОБАЛЬНА ЕКОНОМІКА

Програма дисципліни

Тема 1. Цифрова економіка як сфера підприємницької діяльності

Визначення основних понять. Функції та модель інформаційного бізнесу. Маркетингове середовище підприємництва. Побудова інформаційного бізнесу на підприємстві.

Тема 2. Інформаційний продукт як товар, що надається суб'єктами ринку

Інформація як головний чинник ринку. Види інформаційних продуктів і послуг. Методи отримання і обробки маркетингової інформації.

Тема 3. Інформаційний ринок та механізм його функціонування

Основні показники інформаційного ринку. Дослідження конкурентного середовища ринку. Побудова стратегії боротьби за споживачів.

Тема 4. Структурні особливості глобальної цифрової економіки

Побудова маркетингової інформаційної системи. Принципи розробки та впровадження інформаційних систем. Моделі й методи ухвалення маркетингових рішень.

Тема 5. Платіжні системи в Інтернеті

Вимоги до платіжних систем та їх класифікація. Платіжні системи на основі кредитних карток. Міжнародні й українські платіжні системи, що використовують кредитні картки. Поняття електронних грошей. Схема розрахунків у платіжних системах, що використовують Smart-card. Системи Інтернет-банкінгу та керування банківськими рахунками через Інтернет.

Тема 6. Рекламна діяльність для стимулювання міжнародного інформаційного бізнесу

Теоретичні засади управління рекламною діяльністю. Організація проведення рекламної кампанії в мережі Інтернет. Особливості рекламної політики інформаційного підприємства.

Тема 7. Інформаційно-консультаційна діяльність як складова цифрової глобальної економіки

Поняття, мета і методи консультативної діяльності. Класифікація інформаційно-консультаційних служб. Організація консалтингової діяльності. Інформаційний консалтинг як вид консультаційної діяльності. Побудова IT-консалтингу.

Тема 8. Засоби організації міжнародної торгівлі інформаційними товарами

Інтернет-магазини як засоби міжнародного інформаційного бізнесу. Використання Інтернет-аукціонів. Продаж інформаційних продуктів через міжнародні торговельні майданчики

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Міжнародні економічні відносини: практикум [Електронний ресурс] : навч. посіб. / В.В. Дергачова, О. М. Згуровський, І.М. Манаєнко; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 80 с.
2. Міжнародні економічні відносини: практикум/ О.І Шнирков, А.С. Філіпенко, Р.О. Заблоцька, Н.В. Резнікова та ін. за ред. О.І Шниркова. К.: 2018. 321 с.
3. Міжнародні економічні відносини : навчальний посібник / І. В. Амеліна, Т. Л. Попова, С. В. Владимиров. - Київ : Центр учбової літератури, 2018. 255 с
4. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / Боярчук, А. І.; Огородник, Р. П.; Плющик, І. А.; Антофій, Н. М.; Федорова, Н. Є. Херсон : СТАР, 2018. 373 с.
5. Міжнародні економічні відносини: наоч. навч.-метод. посіб. / Рибчук, А. В.; Антофій, Н. М.; Герман, Л. Т.; Іващук, І. О. та ін. Укр.-англомов. вид. 2-е, перероб., допов. та розшир. Херсон : Гельветика, 2018. 391 с
6. Міжнародні економічні відносини: Бакалаврський курс : навч. посіб. / редкол.: д-р екон. наук, проф. І. М. Посохов [та ін.]. / Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т», Навч.-наук. ін-т економіки, менеджменту і міжнар. бізнесу, Каф. менеджменту інновац. підприємництва та міжнар. екон. відносин. Харків : Вид-во Іванченка І. С., Ч. 1 2018. 605 с.
7. Міжнародні економічні відносини : конспект лекцій / Шнирков О. І., Заблоцька Р. О. ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т міжнар. відносин. 5-те вид. - Дніпро : Баланс-Клуб , 2018. 285 с.
8. Міжнародна торговельна діяльність: підручник/ В.В. Рокоча, В.Г. Алькема, В.І. Терехов, Б.М. Одягайло [та ін.]; наук. ред. В.В. Рокоча. - К.: Університет економіки та права «КРОК», 2018. 698 с.
9. Четверта промислова революція: зміна напрямів міжнародних інвестиційних потоків: моногр. / за наук. ред. д.е.н., проф. А.І. Крисоватого та д.е.н., проф. О.М. Сохацької. Тернопіль: Осадца Ю.В., 2018. 478 с.
10. Зварич Р. Є. Геоекономічні детермінанти альтерглобалізації: монографія. Тернопіль: ВПЦ «Економічна думка ТНЕУ», 2018. 376 с.
11. Зварич Р. Є. Глобальні тренди нерівності доходів населення. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2018. Вип. 1 (63). С. 21–27.
12. Oppermann T., Steinbeck W., Melzer M., Petersmann E.-U. Reforming the international economic order. Duncker & Humblot, 2020. 264 p.
13. Goldberg P. The future of trade: Policy can play a role in shaping the future of the ailing multilateral trade system. *Finance & Development*. 2019. Vol.56. p 2.
14. Зварич Р. Є. Асиметрія розвитку глобальної економіки. *Бізнес-навігатор*. 2018. Вип. 1-1 (44). С. 32–36.
15. Зварич Р. Є. Детермінанти економічного зростання країн, що розвиваються. *Журнал європейської економіки*. 2018. Том 17, № 1 (64). С. 19–33.
16. Filipenko A. S. Alternative Economic Systems: A National, Solidarity Economy for Ukraine. *A Social and Solidarity Economy: The Ukrainian Choice*: monography A. S. Filipenko. Cambridge Scholars Publishing, 2017. P. 1-18.
17. Global Competitiveness Index. World Economic Forum. 2018. URL: <http://reports.weforum.org/global-competitiveness-report-2015-2016/economies/#economy=UKR>.

МІЖНАРОДНИЙ БІЗНЕС

Програма дисципліни

Тема 1. Міжнародний бізнес в епоху глобалізації

Сутність й основні характеристики міжнародного бізнесу. Ключові ознаки міжнародного бізнесу. Причини формуванні і розвитку міжнародного бізнесу. Переваги і недоліки міжнародного бізнесу. Етапи розвитку міжнародного бізнесу: комерційна ера, ера експансії, ера концесій, ера національних держав, ера глобалізації. Форми міжнародної

підприємницької діяльності: експорт та імпорт, зарубіжні інвестиції, ліцензування, франчайзинг, управлінський контракт.

Тема 2. Роль культури у формуванні міжнародного бізнесу

Сутність поняття «культура» та її детермінанти. Культура та робоче місце. Детермінанти культури. Норми, цінності і звичаї. Релігійні та етичні системи: християнство, іслам, індуїзм, буддизм та конфуціанство. Зміни в культурі та їх вплив на практику міжнародного бізнесу. Етноцентризм. Соціальна структура. Індивід та групи. Соціальне розшарування.

Тема 3. Інтернаціоналізація бізнесу як базис глобалізації

Сутність і форми інтернаціоналізації. Інтеграція економік країн у світове господарство як чинник економічного зростання. Інтернаціоналізація господарських відносин і глобалізація світової економіки. Причини інтернаціоналізації бізнесу. Теорії інтернаціоналізації бізнесу. Застосування теорій інтернаціоналізації для аналізу економічної ситуації в Україні.

Тема 4. Правові засади регулювання міжнародного бізнесу

Державне регулювання міжнародного бізнесу. Система наднаціональних органів управління міжнародним бізнесом. Світовий досвід регулювання малого та середнього бізнесу. Роль бізнес-інкубаторів у розвитку міжнародного бізнесу

Тема 5. Багатонаціональні компанії як ключова форма функціонування міжнародного бізнесу

Економічна природа і цілі багатонаціональних корпорацій. Схожості і відмінності між транснаціональними корпораціями (ТНК) і багатонаціональними (мультинаціональними) корпораціями (БНК). Причини виникнення ТНК. Етапи еволюції транснаціональної діяльності корпорацій. Типи ТНК. Особливості стратегій ТНК на сучасному етапі. ТНК як агент глобалізації світової економіки. Транснаціоналізація. Середовище функціонування транснаціональних корпорацій. Сучасні трансформації розвитку транснаціональних підприємств.

Тема 6. Види стратегій міжнародних компаній

Міжнародний стратегічний менеджмент. Стратегія. Сутність стратегій та причини їх вибору. Вибір основних стратегій та їх еволюція. Стратегії виробництва у міжнародному бізнесі. Аналіз зарубіжних ринків і стратегії проникнення. Групи еталонних стратегій розвитку міжнародного бізнесу. Аутсорсинг міжнародних компаній. Управління глобальною системою постачання.

Тема 7. Організаційна (корпоративна) культура міжнародного бізнесу

Поведінка індивіда в міжнародній компанії. Концепція організаційної культури міжнародного бізнесу. Поняття, структура і зміст організаційної культури міжнародного бізнесу. Мотивація в міжнародних компаніях. Лідерство, групи і команди в міжнародних компаніях.

Тема 8. Етика і соціальна відповідальність в міжнародному бізнесі

Етика в крос-культурному і міжнародному контексті. Управління етикою поведінки в зарубіжних країнах. Сутність соціальної відповідальності. Еволюція корпоративної соціальної відповідальності. Сучасна концепція корпоративної соціальної відповідальності у міжнародному бізнесі. Управління соціальною відповідальністю компаній, що ведуть бізнес в зарубіжних країнах.

Тема 9. Комунікаційні процеси у сфері міжнародного бізнесу

Сутність, поняття й основні типи міжнародних комунікацій. Основні тенденції розвитку міжнародних комунікацій. Ключові напрями розвитку технічної та технологічної бази комунікацій. Схеми побудови комунікацій в організації. Особливості міжнародних комунікацій. Інформаційні системи, що впливають на розвиток комунікацій в організації. Комунікативний процес в організації. Бар'єри міжнародних комунікацій і способи їх подолання. Підвищення ефективності міжнародних комунікацій.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Алгоритм експорту. Що потрібно знати українському експортеру. URL: http://loga.gov.ua/sites/default/files/collections/algoritm_eksportu.pdf (дата звернення: 17.08.2021 р.).
2. Болквядзе Н.І., Мигаль О.Ф. Особливості закупівельної логістики в міжнародному бізнесі. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія «Економічні науки». № 11 (67). 2022р. DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2022-11-8436> URL: <https://www.inter-nauka.com/issues/economic2022/11/8436>
3. Болквядзе Н.І., Мигаль О.Ф. Особливості застосування INCOTERMS 2020: логістичний аспект в міжнародному бізнесі. *Електронний журнал «Ефективна економіка»*. № 12. 2022р. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2022.12.29>
4. Добрава Н.В., Осипова М.М. Основи бізнесу: навчальний посібник. Одеса: Бондаренко М. О. 2018. 305 с.
5. Міжнародний бізнес: практикум для студ. спеціальностей «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», «Міжнародні економічні відносини»/ Укладач: Карасьова Н.А. Київ: Видавництво Ліра-К, 2019. 74 с.
6. Міжнародний маркетинг: навч. посібник / Т. В. Князева, Ю. П. Колбушкін, С. В. Петровська та ін. К. : НАУ, 2019. 164 с.
7. Міжнародний маркетинг: підручник / за заг. ред. А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. 448 с.
8. Сазонець О.М. Управління міжнародним бізнесом: навчальний посібник. Рівне: НУВГП, 2019. 338 с.
9. Alain Verbeke, I.H. Ian Lee.. International business strategy. 3rd edition. 2021. 675 p.
10. Bratko O.S., Myhal O.F., Blazhey I.O. Consumer behavior trends in Ukraine under rapid technological changes. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки». № 8 (28). Серпень 2019. С. 41-46
11. С. Gopinath. Globalization: a multi-dimensional system. 3rd edition. 2018. 288 p.
12. Charles Hill, G. Tomas M. Hult. Global business today. 11th edition. 2020. 532 p.
13. Charles Hill. Global business today. 12th edition. 2022. 640 p.
14. Charles Hill. ISE International business: competing in the global market place. 13th edition. 2021. 1440 p.
15. Daniel W. Baack, Barbara Czarnecka, Donald E. Baack. International marketing. 2nd edition. 2018. 672 p.
16. David Deakins. Entrepreneurship: a contemporary and global approach. 1st edition. 2021. 296 p.
17. Dluhopolskyi O.V., Ivashuk Y.P., Zatonatska T.H., Myhal O.F., Farion-Melnyk A.I., Kolesnikov A.P. Public geodecology: results of international survey. Journal of Geology, Geography and Geoecology, Vol. 31(3).Wos., 2022.
18. Ilan Alon. Global marketing. 3rd edition. 2020. 666 p.
19. John Wild, Kenneth Wild. International business: the challenges of globalization. 9th edition. 2021. 448 p.
20. Larry A. DiMatteo. International business law and the legal environment: a transactional approach. – 4th edition. 2020. 768 p.
21. Leslie Hamilton, Philip Webster. International business environment. 4th edition. 2019. 488 p.

22. Matthew Lee Sawyer. Make it in America: how international companies and entrepreneurs can successfully enter and scale in U.S. markets. 1st edition. 2022. 272 p.

23. Richard M. Steers, Joyce S. Osland. Management across cultures: challenges, strategies and skills. 4th edition. 2019. 452 p.

МІЖНАРОДНИЙ МАРКЕТИНГ

Програма дисципліни

Тема 1. Сутність та специфіка міжнародного маркетингу

Сутність та форми міжнародного маркетингу. Спільні та відмінні риси внутрішнього та міжнародного маркетингу. Суб'єкти міжнародного маркетингу. Основні рішення, що приймаються при здійсненні міжнародної маркетингової діяльності.

Тема 2. Міжнародне маркетингове середовище

Загальна характеристика міжнародного маркетингового середовища. Міжнародне економічне середовище, його складові. Міжнародне політико-правове середовище. Політичні ризики та методи оцінки їх рівня. Міжнародне соціально-культурне середовище, його склад.

Тема 3. Міжнародні маркетингові дослідження

Суть та особливості міжнародних маркетингових досліджень. Етапи міжнародного маркетингового дослідження. Типи міжнародних маркетингових досліджень. Маркетингова інформаційна система.

Тема 4. Сегментація світового ринку

Поняття і мета сегментації. Підходи та вимоги до міжнародної сегментації. Критерії сегментації світового ринку. Етапи сегментації світового ринку. Стратегії сегментації.

Тема 5. Вибір зарубіжних ринків

Визначення рівня конкуренції на обраному ринку. Модель п'яти сил конкуренції. «Національний ромб» М. Портера. Критерії вибору привабливих ринків. Метод «чотирьох фільтрів». Підходи до вибору зарубіжних ринків (суб'єктивний, дискретний та комплексний).

Тема 6. Моделі та стратегії виходу фірми на зарубіжний ринок

Критерії та чинники вибору стратегії виходу на зовнішній ринок. Експортування. Спільна підприємницька діяльність. Пряме інвестування.

Тема 7. Міжнародний маркетинговий комплекс: товарна політика

Поняття міжнародного маркетингового комплексу. Міжнародна товарна політика і товарні стратегії. Фактори, що впливають на товарну політику. Складові елементи товару.

Тема 8. Міжнародна цінова політика

Поняття ціни і цінової політики у міжнародному маркетингу. Види цін в міжнародному маркетингу. Методика ціноутворення на міжнародному ринку. Міжнародні цінові стратегії.

Тема 9. Міжнародні канали розподілу

Збутова політика в міжнародному маркетингу. Канали розподілу в міжнародному маркетингу, їх вибір та структура. Методи збуту в міжнародному маркетингу. Посередники на зарубіжних ринках і форми роботи з ними.

Тема 10. Міжнародні маркетингові комунікації

Комплекс маркетингових комунікацій. Процес формування системи маркетингових комунікацій. Реклама у міжнародних маркетингових комунікаціях. Паблік рілейшнз. Стимулювання збуту у міжнародному маркетингу. Особистий продаж.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Братко О.С. Трансформація процесу формування маркетингових комунікацій під впливом глобалізаційних процесів. Маркетингові комунікації глобальних компаній мережевого маркетингу: теоретичні та прикладні аспекти: монографія. Тернопіль : Підручники і посібники, 2018. С.86-111.
2. Братко О.С., Дзісяк Л. Маркетингові стратегії при виході на зарубіжні ринки. Інноваційні процеси економічного і соціально-культурного розвитку: вітчизняний та зарубіжний досвід. Тези доповідей XI міжнародної науково-практичної конференції молодих учених і студентів. 2018. С.69-71.
3. Дудяк Р., Метьолкіна Д., Бугіль С. Міжнародний маркетинг та особливості його застосування. Вісник Львівського національного аграрного університету. Серія : Економіка АПК, № 24(1). 2017. С. 157- 164.
4. Каптур А. О. Інтернет-реклама: сучасний канал комунікації. Тенденції та перспективи. Міжнародний науковий журнал "Інтернаука" , №8.2017. С. 43-45.
5. Козак Ю. Міжнародний маркетинг в питаннях і відповідях. ЦУЛ, 2020. 302 с.
6. Корж М. В., Чуб І.В. Міжнародний маркетинг як основа розвитку міжнародного бізнесу Стратегія розвитку України, №1. 2017. С. 21-24.
7. Мазаракі А.А., Мельник Т.М. Міжнародний маркетинг : підручник. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. 448 с.
8. Alon I., Jaffe E., Prange C., Vianelli D. Global Marketing: Contemporary Theory, Practice, and Cases. 2nd ed. Routledge, 2016. 726 p.
9. Vaack D., Czarnecka B., Vaack D. International Marketing, 2nd ed. Sage Publications Ltd, 2018. 632 p
10. Bratco O.S., Myhal O.F. Transformation of marketing communications market in Ukraine under the influence of globalization. Sciences of Europe, VOL 3, No 11(11). 2017. P.12-17.
11. Kotabe M., Helsen K. Global Marketing Management. Wiley, 2016. 624 p.
12. Kotler P., Kartajaya H., Setiawan I. Marketing 4.0: Moving from Traditional to Digital. Wiley, 2016. 187p. 6. Melewar T., Gupta S. Strategic International Marketing: An Advanced Perspective. Palgrave Macmillan, 2017. 302 p.

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Програма дисципліни

Тема 1. Сутність та базові поняття міжнародного співробітництва

Міжнародне економічне співробітництво. Новий світовий порядок. Рівні реалізації міжнародних економічних відносин. Співробітництво держав. Міжнародні організації як квінтесенція міжнародного співробітництва.

Тема 2. Принципи, пов'язані з міжнародним співробітництвом держав

Принцип суверенної рівності держав. Принцип не застосування сили. Принцип мирного розв'язання спорів. Принцип невтручання у внутрішні справи держав. Принцип територіальної цілісності держав. Принцип непорушності кордонів. Принцип поваги до прав людини. Принцип рівноправності й самовизначення народів. Принцип співробітництва. Принцип добросовісного виконання зобов'язань згідно з міжнародним правом. Міжнародна співпраця.

Тема 3. Форми міжнародної співпраці

Види двосторонньої співпраці. Багатостороння співпраця у різних сферах діяльності. Типи відносин країн. Особливості функціонування міжнародних організацій. Єврорегіони, як форма міжнародної співпраці.

Тема 4. Сутність міжнародного виробничого співробітництва

Міжнародна спеціалізація країн. Способи налагодження коопераційних зв'язків. Міжнародне енергетичне співробітництво. Міжнародне співробітництво у сфері сировинного виробництва. Міжнародне співробітництво у переробних галузях промисловості. Міжнародне агропромислове співробітництво. Міжнародне співробітництво у сфері ІТ.

Тема 5. Міжнародні міждержавні організації

Класифікація міжнародних організацій. Цілі, функції та основні напрями діяльності міжнародних організацій. Основні напрями розвитку міжнародних організацій. Міжнародні економічні організації системи ООН. Міжнародні організації регулювання економічного співробітництва (ОЕСР) та загальної компетенції. НАТО – союз незалежних держав. ЮНЕСКО.

Тема 6. Міжнародне співробітництво в державному та муніципальному секторах

Співробітництво територіальних громад. Державно-приватне партнерство. Міжнародне співробітництво між містами.

Тема 7. Регіональна співпраця у міжнародних відносинах

Транснаціональне співробітництво. Транскордонна співпраця. Регіональні кластери. Регіональні угруповання.

Тема 8. Міжнародне недержавне співробітництво

Партнерство державного та недержавного суспільних секторів. Державно-громадське співробітництво. Моделі співробітництва між державним і недержавним суспільними секторами.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Європейська інтеграція та міжнародна співпраця : посібник / авт. кол. : В. А. Мандрагеля, Ю. В. Мельник, О. І. Пошедін та ін.; за заг. ред. В. А. Мандрагелі, Л. А. Шереметьєвої. Київ : НАДУ, 2016. 288 с.
2. Кіщак І.Т., Лагодієнко В.В. Міжнародне виробниче співробітництво : навчальний посібник / І.Т. Кіщак, В.В. Лагодієнко.– Миколаїв : Іліон, 2013. 266 с.
3. Методичні вказівки із дисципліни «Міжнародне співробітництво» для студентів галузі знань 29 Міжнародні відносини, спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини, денної форми навчання освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» / І.А. Підгурська, О.Б. Дем'янюк. Тернопіль: ТНЕУ, 2020
4. Міжнародне публічне право : підручник : у 2 т. / [В. В. Мицик, М. В. Буроменський, О. В. Буткевич та ін.]; за заг. ред. В. В. Мицика. Харків : Право, 2019. Т. 1. Основи теорії. 416 с.
5. Транскордонне співробітництво у Карпатському (Центрально-Східному) регіоні Європи: процеси трансформації : Монографія / Я.Голонич, В.Химинець, В.Приходько, О. Єгорова, М.Мачкінова, П.Копинець, П.Матішак, М.Нікел. Ужгород: РІК-У, 2018. 176с.
6. Чаудари С., Паркер Дж., Маршалл А. Революція платформ. Как сетевые рынки меняют экономику – и как заставить их работать на вас. М.: Манн, Иванов и Фербер, 2017. 304 с.
7. Четверта промислова революція: зміна напрямів міжнародних інвестиційних потоків : монографія / А. І. Крисоватий, О. М. Сохацька, І. В. Скавронська [та ін.] ; за наук. ред. А. І. Крисоватого та О. М. Сохацької. Тернопіль : Осадца Ю. В., 2018. 480 с.

8. Bullain N. A Handbook on Non-State Social Service Delivery Models. A guide for policy makers and practitioners in the CIS region / Nilda Bullain, Luben Panov. The UNDP Regional Bureau for Europe and the CIS, 2012. 123 p.
9. Henriksen A. International Law: Second Edition / Oxford University Press. London, 2019
10. Peinhardt Clint, Sandler Todd. Transnational Cooperation: An Issue-Based Approach. 2015.
11. Shaoshi Xu BRI and International Cooperation in Industrial Capacity Country Cooperation Guide. 2020. 502 p.
12. Steingass Sebastian. Transnational Networks and EU International Cooperation: In Pursuit of Effectiveness. Routledge, 2020. 200 p.
13. Teles Filipe, Swianiewicz, Pawel. Inter-Municipal Cooperation in Europe: Institutions and Governance. 2018. 354 p. URL: https://www.researchgate.net/publication/322178408_Inter-Municipal_Cooperation_in_Europe_Institutions_and_Governance
14. Trachtman Joel P. Economics of International Organizations: The Oxford Handbook of Law and Economics: Volume 3: Public Law and Legal Institutions 2017
15. Zubok V. International Relations: 3 edition. Oxford University Press, 2019. 464 p.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ

1. Основні економічні закони і принципи розвитку МЕВ та світового господарства.
2. Еволюція розвитку і форми МЕВ.
3. Теорія меркантилізму.
4. Теорія абсолютних переваг А. Сміта і теорія порівняльних (відносних) переваг Д. Рікардо.
5. Теорія подібності країн.
6. «Нова теорія торгівлі» Пола Кругмана.
7. Теорія конкурентних переваг М. Портера.
8. Міжнародна торгівля як основна форма МЕВ, її структура та динаміка розвитку.
9. Ціноутворення на світовому ринку.
10. Види і форми міжнародної торгівлі.
11. Регулювання міжнародних торговельних відносин.
12. Система міжнародних послуг.
13. Регулювання міжнародної торгівлі послугами.
14. Міжнародний рух капіталу: сутність та причини.
15. Сутність міжнародного кредиту, його види та форми.
16. Міжнародна інвестиційна діяльність.
17. Переваги і недоліки спільного підприємництва.
18. Світовий фінансовий ринок та його структура.
19. Еволюція світової валютної системи.
20. Валютний курс і його види.
21. Валютна політика і її завдання.
22. Валютні умови міжнародних розрахунків.
23. Форми розрахунку і засоби розрахунку.
24. Сутність і особливості міжнародної міграції робочої сили.
25. Соціально-економічні наслідки міжнародної міграції робочої сили.
26. Міграційна політика України.
27. Світовий ринок технологій.
28. Міжнародні некомерційні науково-технічні зв'язки.
29. Міжнародне спільне проведення науково-технічних досліджень.
30. Міжнародні комерційні науково-технічні зв'язки.
31. Глобалізація, її наслідки та антиглобалізм.
32. Глобальні проблеми людства.
33. Форми прояву фінансової глобалізації.
34. Причини виникнення і типи ТНК.
35. Етапи еволюції транснаціональної діяльності корпорацій.
36. Етапи розвитку і функції міжнародних економічних організацій.
37. Класифікація, головні функції, принципи і методи діяльності міжнародних економічних організацій.
38. Види інформаційних продуктів і послуг.
39. Методи отримання і обробки маркетингової інформації.
40. Основні показники інформаційного ринку.
41. Дослідження конкурентного середовища інформаційного ринку. Побудова стратегії боротьби за споживачів.
42. Функції та модель інформаційного бізнесу.
43. Побудова інформаційного бізнесу на підприємстві.
44. Побудова маркетингової інформаційної системи.
45. Принципи розробки та впровадження інформаційних систем. Моделі й методи ухвалення маркетингових рішень.

46. Вимоги до платіжних систем та їх класифікація. Платіжні системи на основі кредитних карток.
47. Міжнародні й українські платіжні системи, що використовують кредитні картки.
48. Поняття електронних грошей.
49. Схема розрахунків у платіжних системах, що використовують Smart-card.
50. Системи Інтернет-банкінгу та керування банківськими рахунками через Інтернет.
51. Теоретичні засади управління рекламною діяльністю.
52. Організація проведення рекламної кампанії в мережі Інтернет.
53. Особливості рекламної політики інформаційного підприємства.
54. Класифікація інформаційно-консультаційних служб. Організація консалтингової діяльності.
55. Інформаційний консалтинг як вид консультаційної діяльності. Побудова ІТ-консалтингу.
56. Інтернет-магазини як засоби міжнародного інформаційного бізнесу.
57. Використання Інтернет-аукціонів.
58. Продаж інформаційних продуктів через міжнародні торгівельні майданчики.
59. Сутність й основні характеристики міжнародного бізнесу. Ключові ознаки міжнародного бізнесу.
60. Етапи розвитку міжнародного бізнесу: комерційна ера, ера експансії, ера концесій, ера національних держав, ера глобалізації.
61. Форми міжнародної підприємницької діяльності: експорт та імпорт, зарубіжні інвестиції, ліцензування, франчайзинг, управлінський контракт.
62. Сутність і форми інтернаціоналізації.
63. Причини інтернаціоналізації бізнесу. Теорії інтернаціоналізації бізнесу.
64. Державне регулювання міжнародного бізнесу.
65. Система наднаціональних органів управління міжнародним бізнесом.
66. Економічна природа і цілі багатонаціональних корпорацій.
67. Сучасні трансформації розвитку транснаціональних підприємств.
68. Міжнародний стратегічний менеджмент.
69. Стратегії виробництва у міжнародному бізнесі.
70. Групи еталонних стратегій розвитку міжнародного бізнесу.
71. Поведінка індивіда в міжнародній компанії.
72. Концепція організаційної культури міжнародного бізнесу.
73. Поняття, структура і зміст організаційної культури міжнародного бізнесу.
74. Етика в крос-культурному і міжнародному контексті.
75. Сучасна концепція корпоративної соціальної відповідальності у міжнародному бізнесі.
76. Управління соціальною відповідальністю компаній, що ведуть бізнес в зарубіжних країнах.
77. Сутність, поняття й основні типи міжнародних комунікацій
78. Схеми побудови комунікацій в організації. Особливості міжнародних комунікацій.
79. Сутність та форми міжнародного маркетингу.
80. Загальна характеристика міжнародного маркетингового середовища.
81. Суть та особливості міжнародних маркетингових досліджень.
82. Маркетингова інформаційна система.
83. Вибір зарубіжних ринків. Визначення рівня конкуренції на обраному ринку.
84. Підходи до вибору зарубіжних ринків (суб'єктивний, дискретний та комплексний).
85. Критерії та чинники вибору стратегії виходу на зовнішній ринок.
86. Міжнародна товарна політика і товарні стратегії.
87. Збутова політика в міжнародному маркетингу.
88. Процес формування системи маркетингових комунікацій.
89. Міжнародне економічне співробітництво.

90. Принципи, пов'язані з міжнародним співробітництвом держав
91. Форми міжнародної співпраці та їх характеристика
92. Міжнародна співпраця: дво- та багатостороння співпраця у різних сферах діяльності.
93. . Єврорегіони, як форма міжнародної співпраці.
94. Сутність міжнародного виробничого співробітництва. Міжнародна спеціалізація країн.
95. Способи налагодження коопераційних зв'язків.
96. Міжнародне співробітництво в державному та муніципальному секторах
97. Міжнародне співробітництво між містами.
98. Регіональна співпраця у міжнародних відносинах. Регіональні кластери.
99. Міжнародне недержавне співробітництво
100. Моделі співробітництва між державним і недержавним суспільними секторами.